

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredie behandling af forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 3089).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 108 stemmer; 1 medlem tilkendegav, at han hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den følgende sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om kommunale valg. [Af Jens Chr. Christensen m. fl.]

(Første behandling findes i tidenden sp. 2789; udvalgets betænkning findes i tillæg. B sp. 231).

Udenfor betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst, de stillede ændringsforslag og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredie behandling sattes til forhandling under eet.

Ordføreren (Jens Chr. Christensen): Udvalget har afholdt fem møder og herunder haft samråd med indenrigs- og boligministeren. Der har ikke i udvalget kunnet opnås enighed om det oprindeligt stillede lovforslag, hvorefter der var fri adgang til at indgå listeforbund med deltagelse af andre allerede indgæede forbund. Forslagsstillerne finder naturligvis det oprindelige forslag rigtigst, men da der ikke har kunnet op-

nås enighed herom, har vi naturligvis været glade for, at der fra alle sider i udvalget har været enighed om, at det ville være rimeligt at gennemføre en vis udvidelse af adgangen til at indgå listeforbund, således at kandidatlister, som anmeldes under samme listebetegnelse, kan indgå i listeforbund, der derefter betragtes som enkelte kandidatlister, der påny kan indgå i andre listeforbund. Det vil altså sige, at upolitiske lister af samme oprindelse skal have samme adgang som de politiske lister til at optræde som en enhed. Udfra den opfattelse er der i udvalget opnået enighed om, at de kandidatlister, som anmeldes under samme listebetegnelse, skal have adgang til at opnå samme bogstavbetegnelse, jfr. ændringsforslaget til § 13, stk. 7, 3., 4. og 7 punktum. Denne adgang er efter den gældende lov kun hjemlet for kandidatlister som tilslutter sig et af de politiske partier.

Ændringsforslaget til § 13, stk. 9, går ud på, at kandidatlister med samme bogstavbetegnelse derefter kan indgå i listeforbund indbyrdes, uden at de derved mister retten til senere at indgå nyt forbund med de iøvrigt ved valget opstillede kandidatlister. For i loven at kunne adskille de to former for forbund foreslås, at forbund mellem kandidatlister med samme bogstav- og listebetegnelse fremtidig benævnes listeforbund, medens alle andre forbund, herunder forbund mellem kandidatlister med forskellig bogstav- og listebetegnelse og forbund mellem sådanne kandidatlister og listeforbund, benævnes valgforbund.

Med denne ændring af loven følger en række ændringer af teknisk og redaktionel karakter; men de betyder ikke, at man principperet bryder med de bestående regler.

Det skal til slut fremhæves, at lovforslaget alene giver hjemmel til, at den enkelte kandidatliste kan indgå i eet listeforbund og derefter i eet valgforbund, og at de anmeldte valgforbund ikke efter lovforslaget kan indtræde som deltager i nye forbund, altså højst to etager.

Jeg vil gerne til slut benytte lejligheden til at sige såvel alle udvalgets ærede medlemmer som den højtærede indenrigs- og boligminister tak for den fordomsfri og hurtige måde, man har behandlet lovforslaget på.

På udvalgets vegne skal jeg derefter ind-

[Jens Chr. Christensen.]

stille lovforslaget til vedtagelse i den af udvalget foreslåede og af indenrigs- og boligministeren tiltrådte affattelse.

Holger Eriksen: Det er rigtigt, at de ændringsforslag, der her foreligger, betyder en vis udvidelse af adgangen til at indgå listeforbund i forhold til, hvad der er gældende i øjeblikket. Udvidelsen er dog af en temmelig begrænset karakter. For det første bliver det umuligt at lave listeforbund i mere end to etager, for det andet er det ikke en generel regel, at man kan lave listeforbund i to etager: To politiske partier kan f. eks. ikke indgå et listeforbund og derefter indgå listeforbund igen med et tredje parti. Det, der sker, er faktisk kun, at man har åbnet mulighed for, at de partier eller partilignende sammenslutninger, som bruger samme listebetegnelse og samme bogstav, har fået mulighed for at indgå et listeforbund, der iøvrigt rangerer lige med en almindelig liste. Det vil dog efter min mening kun få praktisk betydning for partierne, fordi de formaliteter, der skal iagttages, hvor det drejer sig om en upolitisk sammenslutning, er af en sådan karakter, at de i praksis som regel vil hindre, at der bliver dannet et sådant første listeforbund.

Jeg kan ikke lade være med at understrege, at de ændringsforslag, der nu skal vedtages, naturligvis ikke vil bidrage til at gøre den kommunale valglov mere letforståelig, end den var i forvejen. Jeg kan da også sige, at den vælger, der afgiver sin stemme og vil have sikkerhed for, hvilken kandidatliste den kommer tilgode, i fremtiden omhyggeligt bør undersøge, hvilke listeforbund der i forvejen består. Men da det nu har været et ønske at få gennemført de foreslåede ændringer, har vi fra mit partis side ikke villet modsætte os det, og jeg anbefaler derfor ændringsforslagene til vedtagelse.

Poul Sørensen: Jeg skal på mit partis vegne anbefale de foreslåede ændringsforslag. Der har jo, således som det fremgik af den ærede ordførers redegørelse, om denne sag i udvalget været ført forskellige forhandlinger, som jeg ikke ved denne lejlighed skal komme dybere ind på. Jeg kan

slutte mig til den betragtning, at det, der nu foreslås, ikke er så vidtgående som det lovforslag, vi fremsatte, men jeg mener, at berettigede interesser her har fået et instrument at spille på, således at den forbedring, vi tilsigtede, i nogen grad er opnået.

Jeg skal tillade mig at anbefale de stillede ændringsforslag til vedtagelse.

Steen: Jeg tillod mig ved første behandling at sige, at hvis jeg skulle medvirke til gennemførelsen af det lovforslag, der var fremsat, var en af betingelserne, at vi kunne tilendebringe overvejelserne forholdsvis hurtigt, og at jeg ville anse det for særdeles ønskeligt, hvis de forestående valg skulle foregå på et andet grundlag end den gældende lov, at man så, hvad ændringer angik, holdt sig indenfor rammerne af, hvad vi kunne tale os, forhandle os, tilrette om. Det sidste er fuldstændig lykkedes, det første kunne nok være gået nogle dage hurtigere, men det var altså ikke muligt.

Og hvad angår det resultat, man nu er kommet til enighed om, så er det efter min bedømmelse et sådant, at det indeholder muligheder for alle rimelige og naturlige kombinationer og heller intet derudover; og noget sådant er der heller ikke brug for. Derfor kan jeg på det bedste anbefale tingets medlemmer at stemme for lovforslaget i den affattelse, det nu vil få.

Søren Olesen: Mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Hans Hansen (Rørby), har ikke kunnet være tilstede, og jeg skal derfor tillade mig at gøre et par bemærkninger til forslaget.

Vi kan tiltræde lovforslaget med de ændringer, der er fremkommet i betænkningen. Jeg forstår det sådan, at det ikke blot er de politiske partier, der kan indgå listeforbund og derefter valgforbund, men at også andre lister, forsåvidt de kan enes om en fælles betegnelse, kan indgå listeforbund og derefter valgforbund.

Jeg har en enkelt bemærkning angående bekendtgørelse om de opstillede kandidater og listeforbund. Bestemmelsen herom findes i valglovens § 13, hvor der står:

„Listerne samt oplysning om anmeldte listeforbund bekendtgøres af kommunal-

[Søren Olesen.]

bestyrelsen senest om morgenen dagen før valget ved opslag eller på anden lignende af kommunalbestyrelsen fastsat måde.“

Jeg synes, denne affattelse er lidt ufuldkommen, idet kommunalbestyrelsen altså kan vælge, om den vil slå nogle plakater op eller avertere i dagbladene. Nu kan det måske ikke gøre så meget hvad angår valgene i sognekommunerne, fordi man dér i forvejen som regel er underrettet om, hvilke lister der bliver opstillet, men med hensyn til amtsrådsvalgene synes jeg, det burde være sådan, at disse oplysninger blev bekendtgjort i dagbladene, for dér kan folk rundtomkring i amterne ikke så godt følge med og vide, hvilke kandidatlistes der er opstillet. Vi ved jo fra praksis, at de enkelte partiblade bekendtgør kun deres egne lister, og hvis ikke der kommer en samlet bekendtgørelse fra amtsvalgstyrelsen, kan visse vælgere blive vildtledt og få den mening, at der ikke er opstillet andre end den liste eller de lister, der er blevet offentliggjort i deres avis. Jeg tror man bør overveje, om ikke man burde indføje den bestemmelse, at i hvert fald amtsrådsvalgene skal bekendtgøres i dagbladene.

Nu er fristen ganske vist kort, fordi det er bestemt, at bekendtgørelsen kan ske senest som morgenen dagen før valget. På steder, hvor bladene udkommer om eftermiddagen, kan dette ikke opfyldes helt bogstaveligt, og det kan også være tvivlsomt, om disse blade når ud til alle vælgerne før valgdagen. Der var imidlertid ikke noget i vejen for, at man bekendtgjorde kandidatlisterne, der jo er kommet lang tid i forvejen, og så kunne listeforbundet eventuelt bekendtgøres ved opslag på valgstedet. Således ved jeg iøvrigt at man har praktiseret det mange steder, men efter den foreliggende affattelse er man ikke forpligtet til at gøre det, og det synes jeg man burde være.

Indenrigs- og boligministeren (Kjærboel): Jeg finder ikke anledning til at fremkomme med yderligere bemærkninger. Jeg har næret nogen betænkelighed ved at tiltræde en ændring af den kommunale valglov, så

kort tid før kommunalvalget skulle afholdes. Den ændring, lovforslaget indeholder, er imidlertid af så begrænset omfang, at jeg har ment det forsvarligt at tiltræde udvalgets indstilling. Jeg skal love, at ministeriet bringer den stadfæstede lov til kommunernes kundskab så hurtigt som muligt. Jeg kan nævne, at udvalgets betænkning allerede i lørdags blev tilstillet alle amtskontorer.

Hermed sluttede forhandlingen.

Det stillede ændringsforslag og §§ 1 og 2 i det således ændrede lovforslag vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: I henhold til forretningsordenens § 7, stk. 7, går lovforslaget til fornyet behandling i udvalget.

Jeg gør opmærksom på, at jeg under hensyn til den korte tid, der er, indtil kommunevalget skal afholdes, vil søge tingets tilladelse til at lade tredje behandling foretage i mødet i morgen.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om indfødsrets meddelelse m. v.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1889; fremsættelsen findes i tidenden sp. 3070).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Axel Ivan Pedersen: Jeg skal tillade mig at foreslå, at lovforslaget henvises til indfødsretsudvalget.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.